

SINTEZA
**Obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul
 de lege pentru modificarea unor acte normative
 (combaterea muncii nedecarate)**

Nr. d/o	Autorul propunerilor și obiecțiilor	Nr. punctului din proiect	Conținutul propunerilor, obiecțiilor	Motivare
1	2	3	4	5
Avizare scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-23-6626 din 5 iulie 2022				
1.	Cancelaria de Stat	Nota informativă	De asemenea, evocăm că în corespundere cu art. 30 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă se semnează, în modul prevăzut de legislație, de conducătorul autorității responsabile de elaborarea proiectului de act normativ sau adjunctul acestuia.	La completarea notei informative a proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative, autorul a respectat cerințele Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în special prevederile art. 30.
		Proiectul de hotărâre a Guvernului	Formula de atestare a autenticității actului necesită a fi ajustată. În context, menționăm că în conformitate cu art. 36 alin. (2) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile și ordonanțele se contrasemnează de ministrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.	Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.
		Proiectul de lege	În vederea respectării cerințelor de tehnică legislativă, legile enumerate în denumirea proiectului urmează a fi excluse.	Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.

		<p>Art. I Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale</p>	<p>Se va indica sursa de publicare a actului normativ vizat, iar cuvintele „se modifică astfel” se vor substitui cu cuvintele „se modifică după cum urmează”.</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
	<p>Art, II Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>	<p>Se recomandă a fi elucidat aspectul referitor la posibilitatea utilizării de către inspectorul de muncă a metodelor și surselor indirecte în cadrul controlului, astfel încât să se asigure claritate și previzibilitate normei respective.</p>	<p>Se acceptă</p>	
		<p>Pct. 3, art 11³ alin. (1) lit. b) - noțiunea „instituții de stat” se propune a fi revăzută în conținutul noțiunilor utilizate de cadrul normativ (spre exemplu, autorități publice, instituții publice).</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>	

		<p>Conținutului art. 11³ alin. (2) determină că în cazul stabilirii faptei contravenționale prevăzute la art. 55² Cod contravențional – persoana supusă controlului va fi sancționată dublu (sau chiar triplu) – inițial de către Inspectoratul de Stat al Muncii și ulterior de Serviciul Fiscal de Stat, precum și suplimentar va suporta achitarea unor obligații fiscale neachitate.</p> <p>Astfel, având în vedere normele generale fundamentale ale procedurii de desfășurare a procesului contravențional care exclud de principiu posibilitatea de atragere la răspundere de mai multe ori pentru aceeași faptă, atenționăm asupra riscurilor de declarare a nulității de către instanțele de judecată a acestor practici de constatare a contravențiilor, anume pentru nerespectarea cerințelor procedurale fapt ce va determina inclusiv neexaminarea fondului cauzelor înaintate în adresa acestora din motivul existenței viciilor de procedură.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost făcute modificări pentru a exclude aplicarea sancțiunii contravenționale pentru aceeași faptă atât de ISM cât și de SFS.</p>
--	--	--	--

	<p>Art. III Codul Contra-vențional al Republicii Moldova, nr. 218/2008</p>	<p>Evocăm caracterul neconform al stabilirii competenței de constatare a unei aceiași fapte contravenționale concomitent către 2 organe de control, or propunerile vizează completarea art. 409 alin. (1) (care stabilește competența autorităților din subordinea Ministerului Finanțelor în speță Serviciul Fiscal de Stat) cu contravențiile stabilite de cod aflate în competența Inspectoratului de Stat al Muncii (astfel se atestă o dublare).</p> <p>Totodată, în lipsa prezentării de către autori a unei analize efectuate în prealabil privind necesitatea sau oportunitatea excluderii obligației de întocmire a planului de remediere în cazul depistării contravențiilor prevăzute la art. 55¹ și 55², nu se susține intenția de a sancționa persoanele supuse controlului pe principii derogatorii fără aplicarea prescripțiilor de remediere a încălcărilor depistate.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Aplicarea Codului Contravențional va fi făcută de către ISM (Art. 55¹ sau 55² CC) – și aplicarea Codului Fiscal va fi făcută de către SFS (Art. 261 CF) – care prevede recuperarea taxelor, sumelor datorate în BASS și aplicarea amenzilor fiscale și penalităților de întârziere.</p> <p>Autorii proiectului au arătat că munca la negru și salarizarea în plic nu pot fi supuse unui plan de remediere pentru că reprezintă o încălcare serioasă cu repercursiuni în timp. Cu alte cuvinte, contravenția s-a produs deja și este iremediabilă.</p> <p>De asemenea, un plan de remediere ar presupune obligația ca persoana neangajată oficial (la negru) sau angajată încorect (plătită la plic) să semneze un nou contract de muncă sau o anexă la contractul de muncă, obligație pe care organul de control nu o poate impune unei persoane fizice.</p>
--	--	--	--

	<p>Art. IV Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>Nu se susțin propunerile formulate la art. IV din proiect ce vizează adăugarea unui nou temei legal de inițiere a controlului inopinat, or art. 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător stabilește TEMEIURILE ȘI CONDIȚIILE GENERALE de inițiere a unui control inopinat, indiferent de organ/domeniu de control. Propunerea de completare cu un nou temei legal va denatura principiile și mecanismele de inițiere a unui control inopinat, dar și va complica organul de control să asigure respectarea acestor condiții. Astfel, subsecvent prevederilor art. 19 din Legea 131/2012 și în corespundere cu TEMEIURILE ȘI CONDIȚIILE GENERALE de inițiere a unui control inopinat, urmează a fi reglementate suplimentar careva aspecte deja în Metodologia sectorială aprobată prin HG 894/2018, nefiind necesare intervenții la nivel de lege.</p> <p>Precizăm că inițierea unui control inopinat pentru depistarea utilizării muncii nedecarate la angajat, în opinia autorității de supraveghere a controalelor, urmează a fi încadrată în norma generală, și anume ținându-se cont de următoarele prevederi ale legii:</p> <p>Art. 19 al Legii nr. 131/2012: Organul de control poate decide efectuarea a controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum și poate emite inspectorului delegație de control, doar în cazul:</p> <p>2) deținerii informațiilor/indiciilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță care prezintă un pericol iminent și</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Constatăm că Art. 19 din Legea 131 prevede concrete pentru care pot fi făcute controale inopinate:</p> <p>(1) existența unui pericol iminent pentru mediu, viață, sănătate, proprietatea persoanelor,</p> <p>(2) verificarea informației obținute anterior,</p> <p>(3) solicitarea persoanei supuse controlului,</p> <p>(4) situații privind contractele de credit pentru consumatori ([...] existența situațiilor privind încălcarea prevederilor Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.)</p> <p>Practica demonstrează imposibilitatea controalelor inopinate bazate pe indicatori indirecti (de exemplu, declarații fiscale) în domeniul muncii la negru și a salarizării în aplic. Prevederea propusă este foarte importantă pentru operaționalizarea controalelor, care nu sunt eficiente. Astăzi sunt depistați sub 100 de lucrători nedecarați pe an, un număr care nu reflectă amploarea fenomenului în țară.</p> <p>Cu alte cuvinte, existența unei prevederi specifice propusă prin acest proiect pentru munca nedecarată se încadrează în spiritul legii, care la Articolul 19 anume că listează domeniile pentru care se aplică controlul inopinat.</p> <p><u>Astfel, un nou temei legal nu poate denatura</u></p>
--	--	---	--

imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor, dacă sînt întrunite următoarele condiții: a) necesitatea inițierii controlului este motivată în prealabil; b) poate fi rezonabil stabilit, din informația deținută pînă la inițierea controlului și din nota de motivare, că doar intervenția inopinată prin control va preveni și/sau stopa încălcările care în mod iminent provoacă prejudicii sau că astfel ar putea fi diminuate substanțial prejudiciile deja cauzate.

Mai mult, în susținerea poziției formulate privind inoportunitatea adăugării unui nou temei legal, atragem atenția că în logica propusă de autor, prin adăugarea unui nou temei legal SPECIAL, Inspectoratul de Stat al Muncii va putea eventual iniția un control pentru depistarea muncii nedecarate, dar va fi în imposibilitate să inițieze un control spre exemplu pentru depistarea muncii subdecarate, sau pentru alte încălcări ce se încadrează în domeniul de competență al acestuia, din motivul lipsei temeiului legal EXPRES prevăzut în lege. În context, recomandăm că intenția autorilor este înțeleasă și susținută, iar obiecțiile formulate se referă strict la modalitatea de realizare a dezideratului de diminuare a muncii nedecarate/subdecarate, or considerăm că neremedierea aspectelor abordate în prezentul aviz ar putea determina imposibilitatea atingerii obiectivelor/scopurilor propuse.

principiile și mecanismele de inițiere a unui control inopinat, pentru că doar se adaugă unor temeuri legale existente.

Cu alte cuvinte, controlul inopinat se va desfășura în cazul muncii nedecarate, după aceleași principii ca și în celelalte cazuri. În acest sens, art. 19 al Legii nr. 131/2012 alin (7) a fost completat pentru a include și situația de muncă subdeclarată.

2.	Ministerul Finanțelor	<p>Art. I Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale</p>	<p>La pct. 2 art. 35 alin. (1²) propunem substituirea sintagmei "pentru recuperarea plăților și aplicarea sancțiunilor conform pct. (1¹)" cu sintagma "pentru întreprinderea măsurilor de formare benevolă/forțată."</p> <p>Propunerea este argumentată prin faptul că, în conformitate cu prevederile art. 3 alin.(2) lit.a) din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, organele de control și autoritățile implicate direct sau indirect în procesul de pregătire și efectuare a controlului sunt obligate să aplice și să respecte principiul analizei și evaluării riscurilor.</p> <p>Astfel, pentru asigurarea principiului citat, la prima etapă sunt întreprinse acțiuni de formare benevolă a contribuabilului, precum și descurajarea de la eschivarea conștientă de la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii. Conformarea forțată sau acțiunile de control sunt acțiunile ulterioare, în cadrul cărora are loc calcularea obligației fiscale care urma a fi achitată de către contribuabil, precum și calcularea majorării de întârziere (penalitate) în temeiul art.228 din Codul fiscal și aplicarea sancțiunilor care se impun prin prisma art.261 alin.(4) și alin.(5) din Codul fiscal după caz, și art.35 alin.(1¹) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost incluse modificări propuse.</p>
----	-----------------------	--	---	---

	<p>Art. III Codul contra- vențional nr. 218/2008</p>	<p>Pct. 2 se propune de exclus, în contextul în care, conform proiectului de lege, art. 409 din Codul contravențional se completează cu alin. (4) și (5), fiind atribuită competența de constatare a contravențiilor prevăzute la art.55¹ și 55² din Codul contravențional și aplicarea sancțiunilor contravenționale Inspectoratului de Stat al Muncii.</p> <p>De asemenea, acest punct contravine cu prevederile pct.2 din Art. I al proiectului de lege, conform căruia competența de adoptare a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale, în cazul depistării muncii nedecarate, achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă în temeiul art. 55¹ și 55² din Codul contravențional, este atribuită în competența Inspectoratului de Stat al Muncii.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pct. 2 prevăzut la Art. III din proiect a fost exclus. Se acceptă.</p> <p>Aplicarea Codului Contravențional va fi făcută de către ISM (Art. 55¹ sau 55² CC) – și aplicarea Codului Fiscal va fi făcută de către SFS (Art. 261 CF) – care prevede recuperarea taxelor, sumelor datorate în BASS și aplicarea amenzilor fiscale și penalităților de întârziere.</p>
--	--	---	---

	3. Ministerul Economiei	Nota informativă	<p>Argumentul de bază în vederea atribuirii Inspectoratului de Stat al Muncii a competenței de verificare a corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale este că instituția – „Potrivit cadrului legal actual, ISM nu poate realiza controale inopinate privind munca nedeclarată. De asemenea, ISM nu poate aplica direct sancțiuni în cazul contravențiilor privind munca nedeclarată și subdeclarată. Examinarea contravențiilor și aplicarea sancțiunii se realizează de instanța de judecată. În cazul constatării contravenției privind munca nedeclarată, ISM poate cere de la angajator cu titlu de recomandare doar plata contribuțiilor sociale pe viitor, nu și plata contribuțiilor neplătite. Aceste condiții reduc costul de conformitate pentru angajatori.”.</p> <p>Menționăm că, munca nedeclarată nu este însoțită doar de necalcularea și neachitarea contribuțiilor de asigurări sociale. Munca nedeclarată este însoțită și de necalcularea și neachitarea impozitului pe venit, precum și necalcularea și neachitarea primei de asistență medicală. Toate aceste plăți se reflectă în raportul unic, pe care agenții economici trebuie să îl depună la Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>Concomitent, neachitarea contribuțiilor de asigurări sociale nu înseamnă utilizarea muncii nedeclarate, mai ales când aceste contribuții sunt reflectate în rapoartele financiare ale agentului economic. Astfel, este nejustificat interesul Inspectoratului de Stat al Muncii exclusiv pentru domeniul asigurărilor sociale de stat.</p> <p>De menționat că, afirmația Inspectoratului de Stat al Muncii, potrivit cadrului legal în vigoare instituția nu poate realiza controale inopinate</p>	<p>Proiectul a fost modificat. Atribuțiile de verificare a corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale, conform proiectului, rămân în competența SFS. Totodată, se va facilita colaborarea între ISM și SFS.</p>
--	-------------------------	------------------	--	---

privind munca nedecarată nu poate fi acceptată, dat fiind faptul că combaterea muncii nedecarate este un domeniu din competența Inspectoratului de Stat al Muncii.

Totodată, dacă instituția are competența de a realiza controale planificate în acest domeniu, aceasta are și competența de a realiza și controale inopinate.

Mai mult ca atât, contravențiile în temeiul cărora are loc sancționarea utilizării muncii nedecarate, achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă (informație care poate fi obținută de la Serviciul Fiscal de Stat) – art. 55¹ și 55² din Codul contravențional – sunt atribuite spre constatare inspecțiilor din cadrul Inspectoratului de Stat al Muncii (art. 409 din Codul contravențional).

	<p>Art. I Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale</p>	<p>Potrivit art. 4 alin. (4) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător ”Se interzice suprapunerea domeniilor de control între organele de control.” De asemenea, la art. 4 alin. (7¹) din Legea nr. 131/2012, în scopul excluderii sarcinii de pe subiecții controalelor de stat, este reglementat expres că ”Organul de control nu este în drept să inițieze controlul dacă informația necesară pentru a constata respectarea legislației este deținută de organul de control sau poate fi obținută de la alte organe de control și/sau su-praveghere, din registre oficiale sau din orice surse accesibile organului în cauză, precum și dacă nu au fost epuizate alte modalități decât controlul de stat, accesibile organului de control, de constatare a respectării legislației de către persoanele care urmează a fi supuse con-trolului.” În ianuarie 2018 a fost lansat mecanismul de raportare unificată, care a presupus simplifi-carea procesului de raportare financiară și statis-tică prin depunerea unui raport integrat, prin care are loc raportarea de informații pentru mai multe instituții – Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și Biroul Național de Statistică. Având în vedere specificul informațiilor raportate și cunoștințele necesare în vederea verificării corectitudinii acestora, autoritatea la care se depune raportul integrat este Serviciul Fiscal de Stat. În acest context, și atribuțiile de control al depunerii re-spectivului raport, dar și al corectitudinii raportării (pe toate domeniile raportate) a fost</p>	<p>Proiectul a fost modificat. Propunerile se regăsesc în varianta finală.</p>
--	--	---	--

		<p>atribuită, în mod logic, în competența Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>Astfel, întrucât: - organul către care se face raportarea integrată este Serviciul Fiscal de Stat, - achitățile la bugetul public național, la bugetul asigurărilor sociale de stat, cât și a primelor de asigurare obligatorie medicală de stat au baze de calcul supuse verificării de către Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Fiscal de Stat a fost determinat ca organ de control pe următoarele domenii stabilite în Anexă la Legea nr. 131/2012: domeniul fiscal; respectarea obligațiilor pecuniare față de bugetul public național în limita competenței stabilite de lege, față de bugetul asigurărilor sociale de stat și calcularea corectă și virarea în termen a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală.</p> <p>Chiar dacă, în activitatea sa, Inspectoratul de Stat al Muncii recepționează sesizări din care reiese că anumiți angajatori nu respectă obligația calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat, acesta trebuie să sesizeze imediat Serviciul Fiscal de Stat: 1) pentru a verifica dacă aceste contribuții au fost calculate și, implicit, raportate – fapt ce poate fi identificat din rapoartele unice care se depun la Serviciul Fiscal de Stat; 2) pentru a verifica dacă aceste contribuții au fost achitate efectiv.</p> <p>Inspectoratul de Stat al Muncii nu are competențele profesionale necesare în vederea verificării calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat. Or, această activitate presupune cunoștințe contabile pentru a putea identifica în documentele contabile ale agenților economici modul în care aceste contribuții sunt reflectate,</p>
--	--	--

		<p>Astfel, nu se susține atribuirea în competența Inspectoratului de Stat al Muncii a competenței de control a corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat, fapt pentru care, amendamentele propuse la alin.(1) al art.35 urmează a fi excluse din proiect.</p> <p>Se propune o nouă redacție pentru art. 35 alin. (1²):</p> <p>”(1²) În cazul constatării, în activitatea angajatorului, a utilizării muncii nedeclarate sau a achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, Inspectoratul de Stat al Muncii sesizează Serviciul Fiscal de Stat neîntârziat, dar nu mai târziu de 10 zile de la data constatării faptelor menționate, în vederea recuperării plăților și aplicării măsurilor prevăzute la alin. (1¹).”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Alin.(1²) propus pentru completarea art. 35 din Legea nr. 489/1999 a fost modificat cu reflectarea propunerilor din avizul Ministerului Finanțelor.</p>
	<p>Se propune o nouă redacție pentru art. 35 alin. (1³):</p> <p>”(1³) În cazul în care nu sunt disponibile informații pentru estimarea perioadei încălcărilor prevăzute la alin. (1²), se prezumă o durată de cel puțin 6 luni a situațiilor semnalate de Inspectoratul de Stat al Muncii.”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificările se regăsesc în proiect.</p>	

	Proiectul de lege	<p>Generalizând cele relevate supra, conchidem că:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atribuirea în competența Inspectoratului de Stat al Muncii a competenței de control de stat a corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale nu soluționează problema incapacităților instituționale ale inspectoratului; 2) necalcularea și neplata contribuțiilor sociale nu reprezintă un indicator univoc al utilizării muncii nedecarate (munca poate fi declarată, contribuțiile calculate, dar neachitate – asemenea situații au existat destul de multe și pentru acestea există contravenție separată – art. 301¹ din Codul contravențional); 3) singura sursă certă pentru verificarea modului de calculare și achitare a contribuțiilor sociale sunt rapoartele financiare depuse de angajator la Serviciul Fiscal de Stat și pot fi accesate prin solicitarea de informații de la Serviciul Fiscal de Stat, fie, prin realizarea de acorduri de colaborare între Inspectoratul de Stat al Muncii și Serviciul Fiscal de Stat, pentru ca primul să poată accesa în regim de vizualizare a acestor informații direct în sistemul informațional de raportare; 4) calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat se reflectă în raportul financiar unic care se depune la Serviciul Fiscal de Stat; 5) controlul de stat al corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat este deja atribuit în competența Serviciului Fiscal de Stat; 6) din punct de vedere legal, Inspectoratul de Stat al Muncii are deja competență de a realiza controale planificate, deci are și competența de 	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p> <p>Nu se acceptă.</p>
--	-------------------	---	---

	<p>a realiza și controale inopinate în domeniul combaterii muncii nedecarate;</p> <p>7) conform art. 409 din Codul contravențional, Inspectoratul de Stat al Muncii este deja agent constator al contravențiilor de la art. 55¹ (Utilizarea muncii nedecarate) și art. 55² (Achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă) din Codul contravențional;</p> <p>8) pentru constatarea contravențiilor de la art. 55¹ și art. 55², nu este necesară deținerea competenței de control de stat a corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale de stat;</p> <p>9) atribuirea în competența Inspectoratului de Stat al Muncii a competenței de control a corectitudinii calculării și achitării contribuțiilor de asigurări sociale, concomitent cu Serviciul Fiscal de Stat, are loc dublarea competențelor statului pe un singur domeniu, ceea ce încalcă unul dintre principiile fundamentale ale sistemului controlului de stat asupra activității de întreprinzător.</p>	<p>Legea 131/2012 prind controlul de stat al activității de întreprinzător, nu permite efectuarea controalelor inopinate în alte cazuri decât cele prevăzute la art. 19.</p> <p>Inspectoratul de Stat al Muncii este agent constator al contravențiilor de la art. 55¹ (Utilizarea muncii nedecarate) și art. 55², dar examinarea se efectuează de către instanța de judecată. Astfel, se propune ex-aminarea cauzelor contravenționale prevăzute la art. 55¹ și art. 55² de către inspectorii de muncă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p>
--	--	---

	<p>Art. II Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>	<p>Pct.2 – prin completarea cu art. 10¹ se propune reglementarea specială a incompatibilității inspectorilor de muncă.</p> <p>Inspectorii de muncă sunt funcționari publici și, în afară de incompatibilitatea propusă, acestora urmează să li se aplice și incompatibilitățile generale reglementate la art. 25 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.</p> <p>În condițiile în care norma vizează același obiect de reglementare – incompatibilitățile funcției – doar că este o normă specială, aplicabilă exclusiv inspectorilor de muncă, există riscul excluderii, pentru inspectorii de muncă, a tuturor celorlalte incompatibilități din motiv că norma dată este normă specială. Întru susținerea acestei abordări este norma de la art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că, "Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială."</p> <p>De evidențiat că, o asemenea abordare, însă, care să dispună în privința inspectorilor de muncă doar a unei singure incompatibilități - cea prevăzută la art. 10¹, este inacceptabilă.</p> <p>De asemenea, remarcăm că, „inspector de muncă” nu este o activitate, dar o funcție.</p> <p>Pentru a evita sustragerea inspectorilor de muncă de la obligația de respectare a incompatibilităților generale ale funcționarului public, se propune următoarea redacție pentru norma expusă la alin. (1):</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Propunerea cu privire la incompatibilități pentru inspectorul de muncă a fost completată.</p>
--	---	---	---

	<p>”(1) Suplimentar incompatibilităților stabilite de Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcția de inspector de muncă este incompatibilă cu calitatea de fondator sau activitatea de instructor în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă.”.</p>	

		<p>Pct. 3 – norma propusă la art. 11³ urmează a fi aplicată în contextul unui proces contravențional. Norma în cauză, de fapt, statuează instrumente de investigare (metodele și sursele indirecte) a unei contravenții – cea de la art. 55² din Codul contravențional.</p> <p>Singurul izvor de drept contravențional în Republica Moldova este Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2009. Potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Codul Contravențional doar în cazurile expres prevăzute în Cod, dispoziția articolului din cod poate să conțină o normă de trimitere la un alt act cu caracter normativ, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În asemenea cazuri, exigențele aplicabile normei legii contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate, sunt aplicabile și actului normativ respectiv.</p> <p>Pentru a evita acuzații ulterioare că această normă nu este aplicabilă procedurilor contravenționale pentru că nicio normă a Codului contravențional nu face nicio trimitere la aceasta, dar și pentru a păstra aplicabilitatea prevederilor propuse în orice caz (orice procedură) aferent utilizării muncii nedecarate, dar și menținerea conexiunii cu norma propusă la art. 35 alin. (1²) din Legea nr. 489/1999, se recomandă următoarea redacție pentru art. 11³:</p> <p>”(1) La verificarea respectării interdicțiilor legale de utilizare a muncii nedecarate, pentru stabilirea faptului utilizării muncii nedecarate, inspectorul de muncă aplică metode și surse indirecte în baza următorilor indicatori:</p> <p>a) salariul mediu în întreprindere pentru salariați cu activitate similară, cu excepția salariilor managementului de top, salariul mediu</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Metodele și sursele indirecte se folosesc la constatarea situației de muncă subdeclarată. Pentru constatarea muncii nedecarate nu sunt necesare astfel de metode.</p>
--	--	--	---

<p>Art. IV Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>Legea nr. 131/2012 este o lege-cadru, care reglementează cu titlu general sistemul de stat al controlului de stat asupra activității de întreprinzător. Organe de control sunt 14 și încă 5 care aplică Legea nr. 131/2012 în măsura în care nu contravine prevederilor legilor privind activitatea de control și supraveghere a acestora. Prin urmare, normele Legii nr. 131/2012 trebuie formulate de maniera în care să acopere necesitățile tuturor acestor organe.</p> <p>Art. 19 alin. (1) stabilește temeiurile pentru dispunerea unui control inopinat. Aceste temeii sunt formulate în mod general, astfel încât să fie aplicabile tuturor organelor de control. Completarea propusă, însă, vizează un temei specific unui domeniu de competență al Inspectoratului de Stat al Muncii - „7) deținerii informațiilor/informaciilor privind utilizarea muncii nedecarate la angajator”. Acest temei este deja cuprins de norma de la art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 131/2012 – „2) deținerii informațiilor/indicilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță care prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor”.</p> <p>În cazul utilizării muncii nedecarate este vorba despre securitate socială, iar încălcarea prezintă un risc iminent și imediat pentru proprietatea persoanelor – a salariaților – aceștia fiind lipsiți de achitarea în contul lor a contribuțiilor de asigurări sociale, care contribuie la realizarea ulterioară a dreptului la pensie (pensia fiind proprietate a persoanei).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Constatăm că Art. 19 din Legea 131 prevede domenii concrete pentru care pot fi efectuate controale inopinate:</p> <p>(1) existența unui pericol iminent pentru mediu, viață, sănătate, proprietatea persoanei,</p> <p>(2) verificarea informației obținute anterior,</p> <p>(3) solicitarea persoanei supuse controlului,</p> <p>(4) situații privind contractele de credit pentru consumatori ([...] existența situațiilor privind încălcarea prevederilor Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.)</p> <p>Se constată faptul că contribuțiile neplătite prejudiciază foarte mult bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat.</p> <p>Practica demonstrează imposibilitatea controalelor inopinate bazate pe indicatori indirecti (de exemplu, declarații fiscale) în domeniul muncii la negru și a salarizării în plus. Prevederea propusă este foarte importantă pentru operaționalizarea controalelor, care nu sunt eficiente. Astăzi sunt depistați sub 100 de lucrători nedecarați pe an, un număr care nu reflectă amploarea fenomenului în țară.</p> <p>Existența unei prevederi specifice propusă prin acest proiect pentru munca nedecarată se încadrează în spiritul legii, care la Articolul 19 listează domeniile pentru care se aplică controlul inopinat.</p>
--	---	--

	<p>Formulara propusă lasă loc pentru efectuarea controalelor inopinate arbitrare și abuzive, nesustinute de careva temeiuri, informații credibile care să justifice o bănuială că angajatorul respectiv ar utiliza munca nedeclarată. De obicei, aceste controale se realizează în bază de petiții a căror autor nu este divulgat, inspectorii acoperindu-se cu obligația asigurării confidențialității petiționarului. Anume pentru a evita abuzul de controale inopinate, a fost introdusă condiția deținerii unor probe pentru informațiile privind existența unor încălcări.</p> <p>Inspectoratul de Stat al Muncii, ca și oricare alt agent constator, are la dispoziție toate instrumentele procesului contravențional. Deci, inspectorii Inspectoratului de Stat al Muncii, ar putea examina eventualele petiții/plângeri exclusiv în cadrul procesului contravențional, fără a intra pe „terenul” controlului de stat asupra activității de întreprinzător, conform Legii nr. 131/2012.</p> <p>În cadrul procedurilor contravenționale, inspectorii nu sunt ținute de obligația de respectare a temeiurilor de control inopinat, putând aplica liber toate instrumentele procesului contravențional, inclusiv să ridice documente, să facă percheziții la fața locului etc. Dacă angajatorul nu permit accesul, inspectorii pot solicita intervenția organului de poliție. Toate aceste aspecte sunt reglementate de Codul contravențional – cartea a doua „Procesul contravențional”.</p> <p>Având în vedere cele relevate supra, se recomandă excluderea din proiect a Art. IV.</p>	
<p>Astfel, un nou temei legal nu poate denatura principiile și mecanismele de inițiere a unui control inopinat, pentru că doar se adaugă unor temeiuri legale existente.</p> <p>Cu alte cuvinte, controlul inopinat se va desfășura în cazul muncii nedeclarate după aceleași principii ca și în celelalte cazuri. În acest sens, Art. 19 al Legii nr. 131/2012 alin (7) a fost completat pentru a include și situația de muncă subdeclarată.</p>		

<p>4. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>Art. II Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>	<p>Sbp. 3 – este necesară reexaminarea sintagmei <i>muncii subdeclarate</i> din denumirea art. 11³. În legislație se utilizează <i>muncă nedeclarată</i> (ex: art. 71 <i>Interzicerea muncii nedeclarate</i> din CM; art.551 <i>Utilizarea muncii nedeclarate</i> din CContrav).</p> <p>Este de menționat că denumirea art. 11³ nu corespunde cu cerințele art. 51 alin.(2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că denumirea articolului trebuie să exprime succint obiectul de reglementare a conținutului acestuia. Dispozițiile alin.(1) și (2) ale art. 11³ conțin prevederi referitoare la măsurile întreprinse de inspectorul de muncă în cadrul controlului efectuat, pentru constatarea contravenției prevăzute la art. 55² din Codul Contravențional, prevede sancționarea pentru achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă.</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p> <p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
<p>Art. III Codul contravențional nr. 218/2008</p>	<p>La pct. 2 se propun completări la art. 402 alin. (1) din Cod. Modificările propuse abilitază autoritățile administrative din subordinea Ministerului Finanțelor, cu competența de constatare și examinare a contravențiilor stabilite la art. 55¹ și art.55²”.</p>		

		<p>La pct. 3 și pct. 4 se propun modificări la art. 409 din Cod prin care se abilitază Inspectoratul de Stat al Muncii să constate și să examineze contravențiile stabilite la 55.¹ și art. 55².</p> <p>Prin propunerile înaintate se creează un conflict de competență între autoritățile abilitate să soluționeze cauzele contravenționale stabilite la art. 55.¹ și art. 55² din Cod, și anume: SFS și ISM.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pct. 2 prevăzut la Art. III din proiect a fost exclus.</p> <p>Aplicarea Codului Contravențional va fi făcută de către ISM (Art. 551 sau 552 CC) – și aplicarea Codului Fiscal va fi făcută de către SFS (Art. 261 CF) – care prevede recuperarea taxelor, sumelor datorate în BASS și aplicarea amenzilor fiscale și penalităților de întârziere.</p>
	<p>În contextul soluțiilor promovate la art. I și art. II din proiect, prin care se modifică Legea nr. 489/199 privind sistemul public de asigurări sociale, respectiv Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, întru evitarea conflictului de competență invocate supra.</p> <p>Totodată, se vor exclude de la art. III propunerile de modificare a art. 402 din Cod.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p>	
<p>Obiecții de ordin tehnico-legislativ</p>	<p>Din denumirea proiectului se vor exclude prevederile ce vizează enumerarea legilor care sunt modificate prin proiectul de lege. Or, potrivit art. 42 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dacă noul act normative, modifică mai mult de două acte normative, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea unor acte normative.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificările se regăsesc în proiect.</p>	

		<p>Dispoziția art. I din proiect nu corespunde cerințelor art. 62 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că, pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ se indică expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare. Astfel, dispoziția art. I se va expune după cum urmează: <i>Art. I – Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</i></p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
		<p>La art. III atenționăm asupra incorectitudinii numărului și anului sursei publicării Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008. Astfel, sursa publicării Codului Contravențional se va expune în următoarea redacție: "(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100)".</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
		<p>În dispoziția Art. IV, pentru a asigura claritatea propunerii de modificare a Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, sintagma "Articolul 19 (1)" se va substitui cu sintagma "Articolul 19 alineatul (1)".</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>

5.	Ministerul Afacerilor Interne		Lipsa de obiecții și propuneri.	
----	-------------------------------	--	---------------------------------	--

6.	Casa Națională de Asigurări Sociale	<p>Art.I Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale</p>	<p>Art. 1 alin. (2) al Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, Inspectoratul de Stat al Muncii exercită control de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați.</p> <p>Activitățile de control privind corectitudinea calculării și virării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat este un proces complex, care presupune o analiză a documentelor contabile, aprecierea încălcărilor, calcularea majorărilor de întârziere și aplicarea amenziilor. Activitățile de control sunt reglementate prin prevederile Codului fiscal nr. 1163/1997 și a Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>Potrivit Anexei la Legea nr.131/2012, Serviciul Fiscal de Stat are dreptul de a efectua controale în domeniul fiscal, privind respectarea obligațiilor pecuniare față de bugetul public național în limita competenței stabilite de lege, față de bugetul asigurărilor sociale de stat și calcularea corectă și virarea în termen a primelor de asigurare obligatorii de asistență medicală, iar Inspectoratul de Stat al Muncii – în domeniul privind respectarea prevederilor legale referitoare la raporturile de muncă, securitatea și sănătatea în muncă, respectarea corectitudinii stabilirii, calculării și plății indemnizațiilor de incapacitate temporară de muncă achitate de angajator și a prevederilor cu privire la intermedierea muncii și la activitatea agențiilor private și</p>	<p>Se acceptă parțial. Inspectoratul de Stat al Muncii va examina contravențiile respective și va sesiza Serviciului Fiscal de Stat pentru aplicarea prevederilor fiscale.</p>
----	-------------------------------------	---	--	--

		<p>a intermediarilor nelicențiați care desfășoară activitate legată de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova.</p> <p>Respectiv, reglementările propuse în proiect contravin normelor juridice ale Legii nr. 131/2012. Prin proiectul de lege prezentat se introduc reglementări ce țin de munca nedeclarată și de achitarea salariilor, care este pusă în sarcina Inspectoratului de Stat al Muncii și nu pot fi încadrate în legislația sistemului public de asigurări sociale, care reglementează principiile de constituire și funcționare a sistemului public de asigurări sociale.</p> <p>Astfel, considerăm că propunerile prezentate privind includerea în alin. (1) din art. 35 al Legii nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale a prevederii privind atribuirea Inspectoratului de Stat al Muncii a dreptului de a efectua controlul corectitudinii calculării și virării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat sunt în contradicție cu prevederile Legii nr.131/2012 (anexa) și Legii nr.140/2001 (art. 1).</p> <p>În contextul expus, se propune de exclus prevederile de completare a art.35 cu alineatele (1²) și (1³) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale cu includerea acestora în Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.</p> <p>Totodată, considerăm importantă opinia ministerelor care reglementează activitățile de control prin prisma neadmiterii dublării activității de control efectuate de diferite instituții de stat, ideea conceptuală care a stat la baza Legii nr.131/2012.</p>

7.	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	<p>Articolul II Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>	<p>La art. 11³ alin.(1) lit.a) după cuvântul „colectivă”, propunem de adăugat sintagma "nivel de ramură și contractul colectiv de muncă" și mai departe după text.</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
8.	Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova	<p>Art. I Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale</p> <p>Articolul II Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p> <p>Art. III Codul contravențional nr. 218/2008</p>	<p>Propunerile de la pct. 3, lit. c) art. 11³ urmează a fi concretizate sau eliminate din proiect, deoarece contravin vădit principiului PREVIZIBILITĂȚII prevăzut la art. 4 lit.a) Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.</p>	<p>Se va ține cont de propunerea dată. Norma urmează a fi concretizată, sau va fi elaborată un mechanism separat</p>
9.	Ministerul Justiției	Nota informativă	<p>Modificările propuse la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Codul Contravențional nr. 218/2008 urmează a fi concretizate pentru a evita situația de dublare a sancțiunilor pentru aceiași contravenție săvârșită. Inițial de ISM și după de SFS, toate aceste acțiuni sunt complementare acțiunilor de recuperare a sumelor nevirate de contribuabili în baza legislației existente. În opinia CNPM pentru dosarele remise de către ISM către SFS trebuie aplicată doar procedura de recuperare a obligațiilor fiscale fără aplicarea sancțiunilor.</p>	<p>Se acceptă. Au fost făcute modificări pentru a exclude aplicarea sancțiunii contravenționale pentru aceeași faptă atât de ISM cât și de SFS.</p>
9.	Ministerul Justiției	Nota informativă	<p>Nu conține raționamente suficiente asupra principalelor prevederi ale actului normativ, în special, se constată despre lipsa unor argumente</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>pentru a justifica soluțiile legislative propuse la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. În context menționăm despre necesitatea revizuirii notei informative, deoarece în cazul apariției unor eventuale neclarități la interpretarea și aplicarea noilor prevederi, argumentele inserate în nota informativă ar permite să se atingă atât scopul limitării discreției celor care vor interpreta actul, dar și scopul ca actul normativ să fie aplicat și relațiilor sociale care se vor naște pe viitor și de care, evident, nu putea să țină cont autorul actului normativ.</p>	
<p>Proiectul de lege</p>	<p>Denumirea actului normativ necesită a fi revizuit redacțional în conformitate cu prevederile art.42 alin.(4) din legea nr. 100/2017, care stabilește că, dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Denumirea actului normative a fost revizuită și modificată conform prevederilor Legii nr. 100/2017.</p>
<p>Art. I Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale</p>	<p>Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ (Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale)se indică expres actul normativ vizat, cu toate elementele de identificare necesare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art. 2)), iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma „se modifică după cum urmează.”, urmată de redarea modificărilor</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Datele cu referire la actul normative supus modificării au fost revizuite și completate.</p>
	<p>La pct. 1 atenționăm că, atribuția Inspectoratului de Stat al Muncii privind</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>controlul corectitudinii calculării și virării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat nu este prevăzută de un act normativ. Or, Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii nu stabilește o astfel de atribuție a Inspectoratului. În acest context, cu referire la cerințele de claritate, precizie și previzibilitate ale actului normativ atenționăm că, norma propusă la alin.(1) al art. 35 din Legea nr.489/1999 este ambiguă, în special trimiterea la „prevederile legislației în vigoare” fără a specifica actul normativ care reglementează atribuția de control al autorităților respective. Astfel, menționăm că, respectarea legilor implică o obligație a legiuitorului, de a reglementa prin texte clare și precise, iar norma trebuie să fie previzibilă și accesibilă. Cerința previzibilității presupune ca norma juridică să fie enunțată cu suficientă precizie.</p> <p>Complementar, în scopul respectării exigențelor de redactare, se va ține cont că în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural sau a unei părți a acestuia, sau în cazul operațiunii de completare cu o nouă dispoziție se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text.</p>	<p>În noua redacție, ISM va examina contravențiile de la Art. 55¹ și 55² și va sesiza Serviciul Fiscal de Stat pentru aplicarea legislației fiscale la constatarea contravențiilor.</p>
<p>La pct.2 propunerea legislativă inserată la alin.(1²) și alin.(1³) al art.35 din Legea nr.489/1999 este discutabilă din punct de vedere conceptual în raport cu prevederile alin.(1¹) al art.35. În aceeași ordine de idei atenționăm că, norma juridică de la lit.(e) alin.(1¹) al art.35</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Redacția nouă a Articolul 35 alin. (1¹) nu mai face referire la articolul 1¹ dar trimite la întreprinderea de către Serviciul Fiscal de</p>

	<p>stabilește că, sumele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, calculate în rezultatul controlului fiscal, se distribuie pe conturile individuale ale persoanelor asigurate. Astfel, este incertă situația de recuperare a contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale în cazul depistării muncii nedeclarate sau a achitării salariului în cazul în care nu a fost dusă evidența contribuabililor conform art.35 alin.(2) din Legea nr.489/1999, aceste persoane nefiind asigurate. În context, nu este clar cum va fi executată prevederea de la alin.(3) al art.35.</p> <p>Complementar, menționăm că, norma propusă la alin.(1³) al art.35 este ambiguă și defectuoasă, care va admite interpretări abuzive la aplicarea lor. Astfel, nu este clar care pot fi „alte informații pentru estimarea perioadei încalcărilor” în cazul în care norma nu stabilește ce informații ar fi disponibile. La fel, autorul proiectului nu a argumentat propunerea normativă de a stabili termenul de 6 luni a situațiilor semnalate. Or, această perioadă este disproporțională în raport cu unele categorii de activități unde ar putea fi depistată munca nedeclarată, spre exemplu munca zilierilor.</p> <p>În aceeași ordine de idei menționăm că, norma propusă de autor la alin.(1²) și alin.(1³) al art.35 necesită a fi revizuită conceptual prin prisma principiilor activității de legiferare, în special principiul coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice.</p>	<p>Stat a măsurilor de conformare benevolă/forțată după sesizarea acestuia de către Inspectoratul de Stat al Muncii.</p> <p>Codul Muncii definește munca nedeclarată ca orice muncă prestată de o persoană fizică pentru și sub autoritatea unui angajator fără a fi respectate prevederile referitoare la încheierea contractului individual de muncă. Contractul individual de muncă nu se aplică muncii zilierilor. Astfel, perioada de 6 luni se aplică doar relațiilor de muncă și este una rezonabilă fiindcă reflectă o perioadă minimă de angajare (care de obicei este mai mare). Acest tip de prezumție se regăsește și în practica altor țări și în aquis-ul UE. Directiva UE 2009/52/EC cere ca statele membre să instituie o prezumție a unei relații de muncă de cel puțin 3 luni iar legislația Portugaliai instituie o prezumție de 12 luni a relației de muncă pentru munca nedeclarată. Prin alte informații pentru estimarea perioadei încalcărilor se au în vedere probele depistate de autorități care demontrează o perioadă mai lungă de angajare. Nota informativă a fost completată.</p>
<p>Articolul II</p>	<p>La pct.1 se va revedeza redacțional norma propusă cu înlăturarea erorii gramaticale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost incluse modificările propuse.</p>

<p>Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>	<p>La pct.2 norma propusă la art.10¹ nu este clară în ceea ce privește calitatea de fondator al inspectorului de muncă. Or, norma nu oferă o claritate în ceea ce privește fondator al cărei entități se presupune să nu fie inspectorul.</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
	<p>La pct. 3 atenționăm că normele propuse la art.11³ alin.(1) din legea supusă amendării nu corespunde cerinței calitative ale actului normativ, în special previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și de clar pentru a putea fi aplicat, cu respectarea unui standard cât mai înalt al calității reglementării. Or, norma propusă de autorul inițiativei nu expune cu claritate metodele și sursele indirecte care pot fi folosite în cadrul controlului.</p> <p>Astfel, atenționăm că, normele juridice, în special cele care reglementează atribuțiile de control ale unei autorități de stat, urmate de aplicări de sancțiuni trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, fața de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă.</p> <p>Complementar la pct. 3 (redacția alin.(2) al art. 11³) reiterăm obiecția expusă supra la Art.I din proiect. Subsidiar atenționăm că, norma propusă la Legea nr.140/2001 dublează prevederile propuse de autor la art.35 din Legea nr.489/1999. Semnalăm că potrivit regulilor de tehnică legislativă, în procesul de creație legislativă nu este admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în mai multe acte normative, dublajul normativ fiind inadmisibil.</p>	<p>Se va ține cont de propunerea dată. Norma urmează a fi concretizată, sau va fi elaborate un mecanism de aplicare.</p>

<p>Art. III Codul contravențional nr. 218/2008</p>	<p>Potrivit art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține.</p> <p>Obiecția este valabilă situației similare de la Art.III din proiect, în special a se vedea norma juridică propusă la art.409 alin.(5) din Codul contravențional.</p> <p>Totodată, pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, se impune centralizarea sarcinii de modificare a legislației codificate (a Codului civil, Codului penal, Codului contravențional, Codului administrativ, Codului de procedură civilă, Codului de procedură penală, Codului de executare) potrivit practicii pre-stabilite, dar și reieșind din competențele Ministerului Justiției în acest sens, în scopul reducerii numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru intrarea în vigoare a noilor instituții/proceduri sau a celor revizuite în scopul adaptării și asimilării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor. Astfel, se propune ca modificările indicate cu referire la Codul contravențional să fie centralizate de către Ministerul Justiției care va definitiva proiectul de act consolidat prin prisma propunerilor parvenite și a grupurilor de lucru deja inițiate, cu înaintarea ulterioară a acestuia spre examinare Guvernului.</p>	<p>Modificările propuse la Codul Contravențional fac parte din pachetul de măsuri de combatere a muncii nedecarate și achitării salariilor în plic și urmează a fi păstrate.</p>
	<p>Nota informativă aferentă proiectului nu conține argumente care ar justifica necesitatea operării unor astfel de modificări, contrar</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost exclusă propunerea de la art. 409 alin (5). Reglementările privind constatarea</p>

	<p>prevederilor Legii nr. 100/2017. În acest sens, considerăm necesară excluderea modificărilor de la art. 409 alin. (5) din Codul contravențional, întrucât acesta descrie procedura de constatare a contravențiilor specifice Inspectoratului de Stat al Muncii, ceea ce este impropriu procedurii contravenționale. Art. 409 din Codul contravențional stabilește competența materială a agentului constator, iar procedura de constatare este specificată în Legea nr. 140/2001.</p> <p>De asemenea, modificarea propusă la art. 402 și 409 din Codul contravențional va crea dublarea de competență între Inspectoratul de Stat al Muncii și a autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor, în ceea ce privește contravenția de la art. 55¹ (Utilizarea muncii nedeclarate) și 55² (Achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă). În acest sens, din nota informativă nu poate fi distinsă necesitatea operării unor astfel de modificări, dar și carențele de ordin practic care au determinat transmiterea de competență.</p> <p>Atribuirea competenței de constatare și sancționare a contravenției de la art. 55¹ (Utilizarea muncii nedeclarate) din Codul contravențional în sarcina autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor, este improprie. Potrivit notei informative la Legea nr. 169/2012 când respectiva contravenție a fost inclusă în cod, se menționează că fenomenul „muncii nedeclarate” include: angajarea - încheierea relațiilor de muncă și utilizarea forței de muncă fără respectarea procedurilor stabilite de legislație; salarizarea – angajarea cu un salariu</p>	<p>muncii subdeclarate prin metode indirecte se află la Art. II p. 3 din proiect.</p>
--	---	---

		<p>mai mic decât salariul minim stabilit de stat; durata timpului de muncă - depășirea duratei legale a timpului de muncă; securitatea și sănătatea în muncă.</p> <p>Prin urmare, propunem ca, autorul proiectului să excludă această prevedere de modificare din proiect.</p>	
<p>Art. IV Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>La exprimarea normativă a intenției de modificare a actului normativ, se va indica expres elementul structural al acestuia unde se introduce completarea după următorul model: La articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181- 184, art. 595), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu punctul 7) cu următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Elementele structurale ale actului normativ propus spre modificare au fost revizuite și completate. Modificările se regăsesc în proiect.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.</p> <p>Este de menționat că, proiectul conține factori și riscuri de corupție generați de caracterul lacunar al prevederilor. În acest sens, completarea propusă la art. 19 alin. (1) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător va crea premise pentru săvârșirea abuzurilor la aplicarea de către Inspectoratul de Stat al Muncii în cazul controalelor inopinate ce vor fi efectuate ca urmare a deținerii informațiilor/indiciilor privind utilizarea muncii nedeclarate sau a achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă la angajator.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p>	

10.

Avizare repetată, scrisoarea MMPS nr. 04/3238 din 11 octombrie 2022

<p>1.</p>	<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>Art. IV Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>Reiterăm necesitatea de a exclude din proiect Art. IV, pe motiv că norma propusă se regăsește în norma general de inițiere a controalelor inopinate, valabilă pentru toate organele de control.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Constatăm că Art. 19 din Legea 131 prevede situațiile concrete pentru care pot fi făcute controale inopinate:</p> <p>(1) existența unui pericol iminent pentru mediu, viață, sănătate, proprietatea persoanelor,</p> <p>(2) verificarea informației obținute anterior,</p> <p>(3) solicitarea persoanei supuse controlului,</p> <p>(4) situații privind contractele de credit pentru consumatori [...] existența situațiilor privind încălcarea prevederilor Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.)</p> <p>Practica demonstrează imposibilitatea controalelor inopinate bazate pe indicatori indirecti (de exemplu, declarații fiscale) în domeniul muncii la negru și a salarizării în plic. Prevederea propusă este foarte importantă pentru operaționalizarea controalelor, care nu sunt eficiente. Astăzi sunt depistați sub 100 de lucrători nedeclarați pe an, un număr care nu reflectă amploarea fenomenului în țară.</p> <p>Cu alte cuvinte, existența unei prevederi specifice propusă prin acest proiect pentru munca nedeclarată se încadrează în spiritul legii, care la Articolul 19 anume că listează domeniile pentru care se aplică controlul inopinat.</p>
-----------	---------------------------	--	--	--

				<p>Astfel, un nou temei legal nu poate denatura principiile și mecanismele de inițiere a unui control inopinat, pentru că doar se adaugă unor temeuri legale existente.</p> <p>Cu alte cuvinte, controlul inopinat se va desfășura în cazul muncii nedecarate, după aceeași principii ca și în celelalte cazuri.</p> <p>În acest sens, art. 19 al Legii nr. 131/2012 alin (7) a fost completat pentru a include și situația de muncă subdeclarată.</p>
<p>2. Ministerul Economiei</p>	<p>Art. IV Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>Reiterăm necesitatea de a exclude Articolul IV din proiectul de lege, deoarece din punct de vedere legal, Inspectoratul de Stat al Muncii are deja competență de a realiza controale planificate, deci are și competența de a realiza și controale inopinate în domeniul combaterii muncii nedecarate.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Constatăm că Art. 19 din Legea 131 prevede situațiile concrete pentru care pot fi făcute controale inopinate:</p> <p>(1) existența unui pericol iminent pentru mediu, viață, sănătate, proprietatea persoanelor,</p> <p>(2) verificarea informației obținute anterior,</p> <p>(3) solicitarea persoanei supuse controlului,</p> <p>(4) situații privind contractele de credit pentru consumatori ([...] existența situațiilor privind încălcarea prevederilor Legii nr.202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.)</p> <p>Practica demonstrează imposibilitatea controalelor inopinate bazate pe indicatori indirecti (de exemplu, declarații fiscale) în domeniul muncii la negru și a salarizării</p>	

			<p>în plic. Prevederea propusă este foarte importantă pentru operaționalizarea contractoarelor, care nu sunt eficiente. Astăzi sunt depistați sub 100 de lucrători nedeclarați pe an, un număr care nu reflectă amploarea fenomenului în țară.</p> <p>Cu alte cuvinte, existența unei prevederi specifice propusă prin acest proiect pentru munca nedeclarată se încadrează în spiritul legii, care la Articolul 19 anume că listează domeniile pentru care se aplică controlul inopinat.</p> <p>Astfel, un nou temei legal nu poate denatura principiile și mecanismele de inițiere a unui control inopinat, pentru că doar se adaugă unor temeiuri legale existente.</p> <p>Cu alte cuvinte, controlul inopinat se va desfășura în cazul muncii nedeclarate, după aceleași principii ca și în celelalte cazuri.</p> <p>În acest sens, art. 19 al Legii nr. 131/2012 alin (7) a fost completat pentru a include și situația de muncă subdeclarată.</p>
		<p>Pct. 3 se propune să fie adus în concordanță cu prevederile expuse la art. I, pct.1 (privind modificarea art. 35 alin. (1²) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale), fiind oportună substituirea textului „în vederea recuperării plăjilor și aplicării măsurilor prevăzute de legislația în vigoare” cu textul „pentru întreprinderea măsurilor de conformare benevolă/forțată.”</p>	
<p>3. Ministerul Finanțelor</p>	<p>Art. II Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii</p>		<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>

4.	Casa Națională de Asigurări Sociale	Art. I Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale	<p>Reiterăm poziția privind excluderea prevederilor de completare cu alineatele (1²) și (1³) la art. 35 din Legea nr. 489/1999.</p> <p>Prevederile menționate se referă la drepturi suplimentare ce se acordă Inspectoratului de Stat al Muncii în scopul reducerii fenomenului de muncă nedecarată și a salariului în plic. În general Legea nr. 489/1999 reglementează sistemul public de asigurări sociale, iar art. 35 din legea citată în particular reglementează funcțiile de colectare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, controlul corectitudinii calculării și virării lor în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat și evidența contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.</p> <p>Totodată, din/la plățile salariale în afară de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii se calculează și alte impozite și taxe (spre exemplu: impozitul pe venit și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală), inclusiv în cadrul controalelor efectuate de Serviciul Fiscal de Stat.</p> <p>În această ordine de idei, considerăm că reglementările cu care se intenționează completarea art. 35 nu se încadrează în sfera de reglementare a Legii nr. 489/1999 și respectiv se propune excluderea acestora din legea citată, cu încadrarea acestora în Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederi similare celor propuse în cadrul Legii Nr. 489/1999 există pentru Serviciul Fiscal de Stat.</p>
5.	Confederația Națională a Sindicatelor	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), susține întreprinderea măsurilor necesare	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Prezentul proiect oferă atribuții suplimentare Inspectoratului de Stat al Muncii</p>	

	<p>în vederea combaterii economiei informale și muncii nedeclarate.</p> <p>Un rol considerabil în realizarea unor asemenea măsuri revine Inspectoratului de Stat al Muncii.</p> <p>În această ordine de idei, autorul proiectului de Lege, menționează în Nota informativă, despre eficiența joasă a Inspectoratului de Stat al Muncii în combaterea muncii nedeclarate, din mai multe motive, inclusiv posibilitățile limitate pentru efectuarea controalelor inopinate.</p> <p>Acest lucru (posibilitățile limitate pentru efectuarea controalelor inopinate) a fost constatat de experții Organizației Internaționale a Muncii (OIM) ca un risc în activitatea eficientă a Inspectoratului de Stat al Muncii în combaterea muncii nedeclarate.</p> <p>Or, aceasta înseamnă că sistemul juridic și metodologiile de inspecție relevante ar trebui schimbate pentru a permite mai multe vizite inopinate, în special la întreprinderile cu risc ridicat de muncă nedeclarată.</p> <p>Prin urmare, în scopul perfecționării legislației naționale în domeniu și asigurării activității eficiente a Inspectoratului de Stat al Muncii, inclusiv în combaterea economiei informale și muncii nedeclarate, CNSM propune racordarea, cât mai curând posibilă, a Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131/2012 și a Legii privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001 la prevederile Convențiilor OIM nr. 81/1947 „Privind inspecția muncii în industrie și comerț” și nr. 129/1969 „Privind inspecția muncii în agricultură”, și anume, prin excluderea</p>	<p>pentru realizarea controalelor inopinate, prin includerea acestora în cadrul Legii Nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p>
--	--	--

	<p>Inspectoratului de Stat al Muncii de sub incidența Legii nr. 131/2012.</p> <p>În acest context, propunem la definitivarea proiectului de Lege avizat să se țină cont de prevederile Convențiilor OIM nr. 81/1947 și nr. 129/1969.</p>	
<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prezentul proiect include atribuții suplimentare pentru Inspectoratul de Stat al Muncii în domeniul muncii nedeclarate.</p>	<p>Pentru pct. 1 ce prevede modificarea art. 46¹, propunem următoarea redacție:</p> <p>„1. La art. 46¹ alin. (11), textul „art. 55-61” se substituie cu textul „art. 55, 55⁴, 56, 56¹, 59, 60”.”</p> <p>Faptele descrise în dispozițiile art. 55³, 57, 58, 61 din Codul contravențional, precum: <i>încălcarea legislației privind securitatea și sănătatea în muncă; neachitarea intenționată a salariului; atragerea mînorului la executarea unei munci interzise de legislație; împiedicarea exercitării dreptului salariaților de a întemeia sindicate, nicidecum nu le putem trata, ca fiind mai puțin grave decât cele statuate de art. 55¹ (Utilizarea muncii nedeclarate) și art. 55² (Achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă), care sunt scoase de sub incidența art. 46¹ (Planul de remediere) din Cod.</i></p> <p>Cu alte cuvinte, considerăm total nerațională și nefondată obligarea inspectorului de a stabili un plan de remediere pentru faptele vădit intenționate ale angajatorului, care pun în dificultate întreținerea familiei salariatului și chiar în pericol sănătatea sau viața minorului. Or, prin asemenea abordare, nicidecum nu putem spera la o responsabilizare reală și eficientă a angajatorului și, mai ales, la creșterea prestigiului (imaginii) inspectorului, în calitatea sa</p>	<p>Art. III Codul contravențional nr. 218/2008</p>

			de reprezentant al organului de stat de supraveghere și control asupra respectării legislației muncii.	
6.	Confederația Națională a Patronatului		Lipsa de obiecții și propuneri	
		Proiectul de act normativ	În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, denumirea actului normativ nu poate să fie identică cu cea a altui act normativ în vigoare, cu excepția cazului în care proiectul noului act normativ prevede abrogarea actului normativ precedent cu aceeași denumire. În acest context, expunem necesitatea revizuirii denumirii proiectului în sensul în care aceasta să includă o paranteză în care se va indica laconic obiectul reglementării proiectului sau obiectivul acestuia.	Se acceptă. Titlul proiectului a fost revizuit și modificat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017.
7.	Ministerul Justiției	Art. I Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale	Se va revedeă numerotarea elementelor structurale ale proiectului. Astfel, în măsura în care la acest articol se propune modificarea unui singur articol din Legea nr. 489/1999, dispoziția propriu-zisă de modificare se va expune într-un singur alineat: „Articolul I - Articolul 35 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (1 ²) și (1 ³) cu următorul cuprins:”.	Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.
		Art. II Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii	Alineatele din art. 10 ¹ se vor numerota cu utilizarea a două paranteze rotunde (de exemplu (1)).	Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.

<p>Art. III Codul contravențional nr. 218/2008</p>	<p>La pct. 3 textul „Se completează cu un articol nou, 11³” se va substitui cu textul „Se completează cu articolul 11³”.</p>	
<p>Art. III Codul contravențional nr. 218/2008</p>	<p>Menționăm că, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor s-a indicat că se acceptă propunerea Ministerului Justiției de a exclude din proiect propunerea de completare a art. 409 din Codul contravențional cu alin. (5), de fapt acest alineat a fost păstrat. În acest sens, reiterăm necesitatea excluderii acestui amendament, întrucât respectiva prevedere descrie procedura de constatare a contravențiilor specifice Inspectoratului de Stat al Muncii, ceea ce este impropriu procedurii contravenționale. Art. 409 din Codul contravențional stabilește competența materială a agentului constator, iar procedura de constatare este specificată în Legea nr. 140/2001.</p>	<p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
<p>Proiectul de act normativ</p>	<p>Totodată, pentru asigurarea stabilității cadrului normativ și evitarea promovării unor concepte contradictorii de către diferite autorități, se impune centralizarea sarcinii de modificare a legislației codificate (a Codului civil, Codului penal, Codului contravențional, Codului administrativ, Codului de procedură civilă, Codului de procedură penală, Codului de executare) potrivit practicii pre-stabilite, dar și reieșind din competențele Ministerului Justiției în acest sens, în scopul reducerii numărului de inițiative de modificare a legislației codificate și oferirea unui termen rezonabil pentru intrarea în vigoare a noilor instituții/proceduri sau a celor</p>	

	<p>revizuite în scopul adaptării și asimilării cu noile tendințe atât a profesioniștilor, cât și a justițiabililor. Astfel, se propune ca modificările indicate cu referire la Codul contravențional să fie centralizate de către Ministerul Justiției care va defini proiectul de act consolidat prin prisma propunerilor parvenite și a grupurilor de lucru deja inițiate, cu înaintarea ulterioară a acestuia spre examinare Guvernului.</p>	
<p>8. Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Pct. 2 - art. 10¹ alin. (2) și (3). Potrivit acestor propuneri este o restricție care nu se referă la inspectorii de muncă, subiecții care cad sub incidența Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, ci la persoanele apropiate acestora, așa cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale. În sensul dat, Legea nr. 140/2001 prenotată stabilește cadrul juridic al raportului de serviciu al inspectorului de muncă, drepturile, obligațiile, răspunderea, nu și al soțului/soției, copilului, concubinului/concubinei inspectorului de muncă, persoanei aflate la întreținerea acestuia, de asemenea persoanei înrudite prin sânge sau prin adopție cu inspectorul de muncă (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră). Operand o nouă modificare în acest sens, proiectul stabilește regimul juridic al incompatibilităților pentru persoanele apropiate inspectorului de muncă, nefiind clar în acest sens raționamentul pre-</p>	<p>Se acceptă. Pct. 2 a fost modificat urmare a propunerilor din aviz.</p>

	<p>vederilor formulate prin care se interzice nănte-meiat subiecților respectivi de a deține calitatea de fondator în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.</p> <p>La fel art. 14 alin. (1) din Legea nr. 82/2017 prevede că <i>"În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice (...), sunt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale."</i></p> <p>Coroborând cu prevederile art. 12 alin. (1) și art. 14 alin.(1) din Legea nr. 82/2017, aparent art. 10¹ pct. 2 din proiect încearcă să stabilească faptul că inspectorul de muncă este obligat să declare conflictul de interese în cazul în care persoanele apropiate așa cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dețin calitatea de fondator în cadrul serviciilor externe private de protecție și prevenire, în sensul prevăzut de Legea nr. 186/2008.</p> <p>Se recomandă de a exclude pct. 2 art. 10¹ și textul <i>"și (2)"</i> de la pct. 3 al aceluiași articol, iar ca urmare proiectul se va complete cu norme privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese de către inspectorii de muncă.</p>	<p>Pct. 2 și pct. 3.</p> <p>Art. III</p> <p>Se acceptă. Modificările se regăsesc în proiect.</p>
--	---	---

<p>Codul contravențional nr. 218/2008</p>	<p>Analizând normele propuse prin proiect la art. 409 alin. (1) și (4) în raport cu redacția în vigoare a art. 409 alin. (1) din Codul contravențional, evidențiem că proiectul a creat un nou vid legislativ cu consecința de a nu fi trasă la răspundere contravențională persoana fizică/juridică pentru comiterea contravenției prevăzute la art. 55⁴ - <i>încălcarea regulilor de desfășurare a unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de către zilieri.</i></p> <p>În acest caz, prin modificarea propusă, autorul a omis să stabilească agentul constatatator care va soluționa cauza contravențională prevăzută la art. 55⁴ din Codul contravențional. Această carență face ca fapta contravențională prevăzută la art. 55⁴ din Cod contravențional să aibă un caracter declarativ, decând la imposibilitatea aplicării sancțiunii contravenționale și, prin urmare, la responsabilizarea persoanelor fizice/juridice pentru nerespectarea prevederilor legale. Conform redacției în vigoare a art. 409 al Codului contravențional, contravenția prevăzută la art. 55⁴ se constată de către Inspectoratul de Stat al Muncii.</p> <p>La fel, evidențiem art. 409 alin. (5), care stabilește procedura de constatare a contravenției prevăzute la art. 55². În acest caz, proiectul instituie în Cod contravențional norme juridice speciale aplicabile în exclusivitate Inspectoratului de Stat al Muncii în calitate sa de agent constatatator, deși proiectul prevede procedura de constatare a contravenției de către Inspectoratul de Stat al Muncii la art. 11³ din proiect. Se reține că procedura de constatare și examinare a</p>
---	--

	<p>contravențiilor este reglementată în cartea a doua capitolul VI¹ al Codului contravențional, acesta conține dispoziții privind competența material, nefiind incluse norme juridice speciale aplicabile unui sau alt agent constatat.</p> <p>Prin urmare, ambiguitatea administrativ creată de proiect va determina interpretări defectuoase a procedurii de constatare a contravenției de către Inspectoratul de Stat al Muncii în calitatea sa de agent constator cu riscuri inerente comiterii actelor de corupție.</p> <p>Astfel se recomandă substituirea textului "art. 55, 55³, 56, 56¹, 57, 58, 59, 60, 61" cu textul "55, 55³-61", astfel încât să fie inclusă și contravenția prevăzută la art. 55⁴ din Cod contravențional.</p>	
<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p style="text-align: center;">Modificările se regăsesc în proiect</p>		<p>Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în scopul reducerii fenomenului de muncă nedeclarată și a salariului în plic. În acest sens, prin proiect se propune acordarea drepturilor suplimentare Inspectoratului de Stat al Muncii, și anume efectuarea controalelor inopinate în cazul existenței informației susținute prin probe privind utilizarea muncii nedeclarate; examinarea cauzelor contravenționale cu referire la munca nedeclarată și subdeclarată; sesizarea Serviciului Fiscal de Stat în cazul constatării în activitatea angajatorului a utilizării muncii nedeclarate sau a achitării salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă.</p> <p>Reglementările proiectului privind incompatibilitățile pentru inspectorul de muncă stabilesc interdicții aplicabile subiecților care nu cad sub incidența Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii (persoanele apropiate inspectorului de muncă, așa cum sunt definite la art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale).</p>

	<p>Cu referire la procedura de constatare a contravenției de către Inspectorul de Stat al Muncii, normele propuse vor determina la aplicarea interpretării defec-tuoase a procedurii respective cu riscuri inerente comiterii actelor de corupție. La fel, proiectul a creat un vid legislativ cu consecința de a nu fi trasă la răspundere contravențională persoana fizică/juridică pentru comiterea contra-venției prevăzute la art. 55⁴.</p> <p>Prin urmare, se recomandă revizuirea proiectului de decizie prin prisma obiecțiilor și recomandărilor prezentate în raportul de expertiză anticorupție.</p>
--	--

Digitally signed by Ajder Corina
Date: 2022.11.30 11:36:06 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de Stat

Corina AJDER